

I

(Законодателни актове)

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2011/98/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 13 декември 2011 година

относно единна процедура за кандидатстване на граждани на трети държави за единно разрешение за пребиваване и работа на територията на държава-членка и относно общ набор от права за работници от трети държави, законно пребиваващи в държава-членка

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 79, параграф 2, букви а) и б) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

(1) За постепенното изграждане на пространство на свобода, сигурност и правосъдие Договорът за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) предвижда приемане на мерки в областта на убежището, имиграцията и защитата на правата на граждани на трети държави.

(2) На специалното си заседание в Тампере на 15 и 16 октомври 1999 г. Европейският съвет отчете необходимостта от хармонизиране на националното право, уреждащо условията за прием и пребиваване на граждани на трети държави. В този контекст той заяви по-специално, че Европейският съюз следва да гарантира справедливо третиране на гражданите на трети държави, пребиваващи законно на територията на държавите-членки, и че една по-активна интеграционна политика

следва да има за цел да им предостави права и задължения, съпоставими с тези на гражданите на Съюза. Поради това Европейският съвет прикани Съвета да приеме правни инструменти въз основа на предложенията на Комисията. Необходимостта да се постигнат определените в Тампере цели беше препотвърдена отново в Стокхолмската програма, приета от Европейския съвет на заседанието му от 10 и 11 декември 2009 г.

(3) Разпоредби за единна процедура за кандидатстване, която да води до комбиниран акт, включващ разрешение за пребиваване и разрешение за работа в единен административен акт, ще допринесат за опростяване и хармонизиране на правилата, приложими понастоящем в държавите-членки. Подобно процедурно опростяване вече беше въведено от няколко държави-членки и допринесе за по-ефективна процедура както за мигрантите, така и за техните работодатели и даде възможност да се улесни контролът за законосъобразността на пребиваването и трудовата заетост на мигрантите.

(4) За да позволят първоначално влизане на своя територия, държавите-членки следва да могат да издават единно разрешение или в случай че такова разрешение се издава само след влизане на тяхна територия — виза. Държавите-членки следва да издават такива единни разрешения или визи своевременно.

(5) Следва да се предвидят правила, уреждащи процедурата за разглеждане на заявления за единно разрешение. Тази процедура следва да бъде ефективна и изгълнима, като се взема предвид нормалното натоварване на администрациите на държавите-членки, а също така прозрачна и безпристрастна, за да се предостави адекватна правна сигурност на заинтересованите.

(6) Разпоредбите на настоящата директива не следва да засягат компетентността на държавите-членки да регулират приема на граждани на трети държави с цел работа, включително и броя на тези граждани.

⁽¹⁾ ОВ С 27, 3.2.2009 г., стр. 114.

⁽²⁾ ОВ С 257, 9.10.2008 г., стр. 20.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 24 март 2011 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и позиция на Съвета на първо четене от 24 ноември 2011 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент от 13 декември 2011 г. (все още непубликувана в Официален вестник).

- (7) Командираните граждани на трети държави не следва да бъдат обхванати от настоящата директива. Това не следва да засяга правото на граждани на трети държави, които пребивават и работят законно в държава-членка и са командирани в друга държава-членка, да продължат да се ползват от равно третиране с гражданите на държавата-членка по произход за времетраенето на командироването им по отношение на реда и условията на заетост, които не се засягат от прилагането на Директива 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 г. относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги ⁽¹⁾.
- (8) Граждани на трети държави, придобили статут на дългосрочно пребиваващи в съответствие с Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 г. относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни ⁽²⁾, не следва да попадат в приложното поле на настоящата директива поради техния по-привилегирован статут и спецификата на разрешението им за пребиваване, а именно „дългосрочно пребиваващ в ЕС“.
- (9) Граждани на трети държави, приети за сезонна работа на територията на държава-членка, не следва да попадат в приложното поле на настоящата директива предвид временния им статут.
- (10) Задължението на държавите-членки да определят дали заявлението се подава от гражданина на трета държава, или от неговия работодател не следва да засяга каквито и да е правила, изискващи двете страни да участват в процедурата. Държавите-членки следва да решават дали заявлението за единно разрешение да бъде подадено в приемащата държава-членка, или от трета държава. В случаите, когато на гражданин на трета държава не е разрешено да подава заявление от трета държава, държавите-членки следва да гарантират, че заявлението може да бъде подадено от работодателя в приемащата държава-членка.
- (11) Разпоредбите на настоящата директива относно единната процедура за кандидатстване и единното разрешение не следва да се отнасят за единни визи или за визи за дългосрочно пребиваване.
- (12) Определянето на компетентния орган съгласно настоящата директива не следва да засяга ролята и отговорностите на други органи и съответно на социалните партньори във връзка с разглеждането на заявлението и с решението по него.
- (13) Срокът за приемане на решение относно заявлението не следва да включва времето, необходимо за признаване на професионални квалификации, нито времето, необходимо за издаване на виза. Настоящата директива не следва да засяга националните процедури за признаване на дипломи.
- (14) Единното разрешение следва да бъде изготвено в съответствие с Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета от 13 юни 2002 г. относно единния формат на разрешенията за пребиваване за гражданите на трети страни ⁽³⁾, с който се дава възможност на държавите-членки да включват допълнителна информация, по-специално дали на лицето е разрешено да работи или не. С оглед и на по-доброто контролиране на миграцията не само в единното разрешение, а и във всички издадени разрешения за пребиваване дадена държава-членка следва да включва информация за разрешението за работа, независимо от вида на разрешението или на разрешението за пребиваване, въз основа на които гражданинът на трета държава е приет на територията на държавата-членка и му е даден достъп до пазара на труда в нея.
- (15) Разпоредбите на настоящата директива относно разрешенията за пребиваване за цели, различни от работа, следва да се прилагат единствено за формата на тези разрешения и не следва да засягат правилата на Съюза или националните правила относно процедурите за прием и за издаване на такива разрешения.
- (16) Разпоредбите на настоящата директива относно единното разрешение и относно разрешението за пребиваване, издадено за цели, различни от работа, не следва да препятстват държавите-членки да издават допълнителен документ на хартия, така че да бъдат в състояние да дадат по-точна информация относно трудовото правоотношение, за което форматът на разрешението за пребиваване не оставя достатъчно място. Такива документи могат да служат за предотвратяване на експлоатацията на граждани от трети държави и за борба с незаконната заетост, като не следва да бъдат задължителни за държавите-членки и не следва да служат за заместител на разрешението за работа, което би компрометирало понятието за единно разрешение. Техническите възможности, предвидени в член 4 от Регламент (ЕО) № 1030/2002 и точка 16, буква а) от приложението към него, може също да се използват за съхраняване на такава информация на електронен носител.
- (17) Условията и критериите, въз основа на които може да бъде отхвърлено заявление за издаване, изменение или подновяване на единно разрешение, или въз основа на които единното разрешение може да бъде отнето, следва да са обективни и да бъдат уредени в националното право, включително задължението да се спазва принципът на преференциите на Съюза, както е изразен по-конкретно в съответните разпоредби на актовете за присъединяване от 2003 г. и от 2005 г. Решенията за отхвърляне и отнемане следва да бъдат надлежно мотивирани.
- (18) На граждани на трети държави, които притежават валиден документ за пътуване и единно разрешение, издадено от държава-членка, прилагаща изцяло достиженията на правото от Шенген, следва да бъде разрешено да влизат и да се движат свободно на територията на държавите-членки, прилагащи изцяло достиженията на правото от Шенген, за срок не по-дълъг от три месеца за всеки шестмесечен период, в съответствие с Регламент (ЕО) № 562/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. за създаване на Кодекс на

⁽¹⁾ ОВ L 18, 21.1.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 16, 23.1.2004 г., стр. 44.

⁽³⁾ ОВ L 157, 15.6.2002 г., стр. 1.

Общността за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) ⁽¹⁾ и член 21 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. между правителствата на държавите от Икономическия съюз Бенелюкс, Федерална република Германия и Френската република за постепенното премахване на контрола по техните общи граници ⁽²⁾ (Шенгенската конвенция).

(19) При отсъствието на хоризонтално законодателство на Съюза правата на гражданите на трети държави варират в зависимост от държавата-членка, в която работят, и в зависимост от тяхното гражданство. За по-нататъшното развитие на съгласувана имиграционна политика и за намаляване на несъответствието между правата на гражданите на Съюза и тези на гражданите на трети държави, законно работещи в държава-членка, както и за да се допълнят съществуващите достижения на правото на Съюза в сферата на имиграцията, следва да се определи набор от права, по-специално за да се уточнят областите, в които на такива работници от трети държави, които все още не са дългосрочно пребиваващи, се гарантира равно третиране със собствените ѝ граждани. Подобни разпоредби имат за цел да създадат минимални условия на равнопоставеност в рамките на Съюза и да признаят приноса към икономиката на Съюза чрез работа и плащане на данъци на законно работещите в държави-членки граждани на трети държави, както и да служат като предпазна мярка за намаляване на нелегалната конкуренция между гражданите на дадена държава-членка и гражданите на трети държави, произтичаща от евентуалното експлоатиране на последните. В настоящата директива „работник от трета държава“ следва да се определи, без да се засяга тълкуването на понятието за трудово правоотношение в други разпоредби от правото на Съюза, като гражданин на трета държава, който е приет на територията на държава-членка, пребивава законно и му е разрешено да работи там в рамките на възмездно правоотношение съгласно националното право или практика.

(20) Всички граждани на трети държави, които законно пребивават и работят в държавите-членки, следва да разполагат най-малкото с общ набор от права на основата на равно третиране с гражданите на съответната приемаща държава-членка, независимо от първоначалната причина или основание за приема. Правото на равно третиране в посочените в настоящата директива области следва да се предоставя не само на гражданите на трети държави, които са приети, за да работят в държава-членка, но и на онези, които са приети по други причини и са получили достъп до пазара на труда в тази държава-членка в съответствие с други разпоредби от правото на Съюза или от националното право, включително членове на семейството на работник от трета държава, които са приети на територията на държавата-членка в съответствие с Директива 2003/86/ЕО на Съвета от 22 септември 2003 г. относно правото на събиране на семейството ⁽³⁾; граждани на трети държави, приети на територията на държава-членка въз основа на Директива 2004/114/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 г. относно условията за прием на граждани на трети страни с цел

образование, ученически обмен, безвъзмездно обучение или доброволческа дейност ⁽⁴⁾, и научни работници, приети съгласно Директива 2005/71/ЕО на Съвета от 12 октомври 2005 г. относно специфична процедура за прием на граждани от трети страни за целите на провеждане на научноизследователска дейност ⁽⁵⁾.

(21) Правото на равно третиране в определени области следва да е свързано единствено и само с правото на законно пребиваване и с достъпа до пазара на труда в държава-членка, предоставени на граждани на трети държави с единното разрешение, което обхваща едновременно разрешения за пребиваване и за работа, и с разрешенията за пребиваване, издадени за други цели и съдържащи информация за разрешението за работа.

(22) Условията на труд по настоящата директива следва да обхващат най-малко трудовото възнаграждение и уволнението, здравословни и безопасни условия на работното място, работно време и отпуск, като се отчитат действащите колективни трудови договори.

(23) Дадена държава-членка следва да признава придобитите от гражданин на трета държава професионални квалификации в друга държава-членка по същия начин както тези на граждани на Съюза и следва да взема предвид квалификациите, придобити в трета държава в съответствие с Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 г. относно признаването на професионални квалификации ⁽⁶⁾. Правото на равно третиране, предоставено на работници от трети държави по отношение на признаването на дипломи, свидетелства и други професионални квалификации в съответствие с приложимите национални процедури, следва да не засяга компетентността на държавите-членки да допускат тези работници от трети държави до трудовия си пазар.

(24) Работниците от трети държави следва да се ползват от равно третиране по отношение на социалната сигурност. Клоновете на социалната сигурност са определени в Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност ⁽⁷⁾. Разпоредбите за равно третиране по отношение на социалната сигурност в настоящата директива следва да се прилагат и към работниците, приети в държава-членка на право от трета държава. Независимо от това настоящата директива не следва да предоставя на работниците от трети държави повече права от вече предвидените в действащото право на Съюза в областта на социалната сигурност за граждани на трети държави, които са в трансгранични условия. Освен това настоящата директива не следва да предоставя права в случаи, които попадат извън приложното поле на правото на Съюза, като например по отношение на членове на семейството, пребиваващи в трета държава. Настоящата директива следва да предоставя права само по отношение на членове на семейството, които се присъединяват към работници от трета държава, за да пребивават в държава-членка на основание събиране на семейството, или на членове на семейството, които вече законно пребивават във въпросната държава-членка.

⁽¹⁾ ОВ L 105, 13.4.2006 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 239, 22.9.2000 г., стр. 19.

⁽³⁾ ОВ L 251, 3.10.2003 г., стр. 12.

⁽⁴⁾ ОВ L 375, 23.12.2004 г., стр. 12.

⁽⁵⁾ ОВ L 289, 3.11.2005 г., стр. 15.

⁽⁶⁾ ОВ L 255, 30.9.2005 г., стр. 22.

⁽⁷⁾ ОВ L 166, 30.4.2004 г., стр. 1.

- (25) Държавите-членки следва да осигурят най-малко равно третиране на граждани на трети държави, които са трудово заети или които след минимален период на заетост са регистрирани като безработни. Ограниченията на равното третиране в областта на социалната сигурност по настоящата директива следва да не засягат правата, предоставени съгласно Регламент (ЕС) № 1231/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за разширяване обхвата на Регламент (ЕО) № 883/2004 и на Регламент (ЕО) № 987/2009 по отношение на гражданите на трети държави, които все още не са обхванати от тези регламенти единствено на основание тяхното гражданство⁽¹⁾.
- (26) Правото на Съюза не ограничава правомощията на държавите-членки да организират системите си за социална сигурност. При липсата на хармонизация на равнището на Съюза всяка държава-членка определя при какви условия се изплащат социални обезщетения, размера на тези обезщетения и срока, за който те се изплащат. Същевременно при упражняването на това правомощие държавите-членки следва да спазват правото на Съюза.
- (27) Равното третиране на работниците от трети държави не следва да се прилага към мерките в областта на професионалното обучение, които се финансират по схемите за социално подпомагане.
- (28) Настоящата директива следва да се прилага, без да се засягат по-благоприятни разпоредби, съдържащи се в правото на Съюза и в приложимите международни инструменти.
- (29) Държавите-членки следва да приведат в действие разпоредбите на настоящата директива без дискриминация по отношение на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други възгледи, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждания, възраст или сексуална ориентация, и по-специално в съответствие с Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход⁽²⁾ и Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите⁽³⁾.
- (30) Доколкото целите на настоящата директива, а именно установяване на единна процедура за кандидатстване за издаване на единно разрешение на граждани на трети държави за работа на територията на държава-членка и за общ набор от права на законно пребиваващите в държава-членка работници от трети държави, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки и следователно, с оглед на обхвата и последиците на действието, могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, мерките по настоящата директива не надхвърлят необходимото за постигане на тези цели.
- (31) Настоящата директива спазва основните права и съблюдава принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз в съответствие с член 6, параграф 1 ДЕС.
- (32) Съгласно Съвместната политическа декларация на държавите-членки и на Комисията относно обяснителните документи от 28 септември 2011 г. държавите-членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят смята, че предоставянето на тези документи е обосновано.
- (33) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол (№ 21) относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия, приложен към ДЕС и към ДФЕС, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, тези държави-членки не участват в приемането на настоящата директива и не са обвързани от нея, нито от нейното прилагане.
- (34) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол (№ 22) относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. Настоящата директива определя:
 - а) единна процедура за кандидатстване на граждани на трети държави за издаване на единно разрешение за пребиваване с цел работа на територията на държава-членка, за да се опростят процедурите за техния прием и да се облекчи контролът на статута им; както и
 - б) общ набор от права за работниците от трети държави, които пребивават законно в държава-членка, независимо от целите, за които са приети първоначално на територията на тази държава-членка, на основата на равно третиране с гражданите на тази държава-членка.
2. Настоящата директива не засяга правомощията на държавите-членки по отношение на допускането на граждани на трети държави до трудовите им пазари.

⁽¹⁾ ОВ L 344, 29.12.2010 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22.

⁽³⁾ ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- а) „гражданин на трета държава“ означава лице, което не е гражданин на Съюза по смисъла на член 20, параграф 1 от ДФЕС;
- б) „работник от трета държава“ означава гражданин на трета държава, който е приет на територията на държава-членка и който пребивава законно и му е разрешено да работи в рамките на възмездно правоотношение в тази държава-членка, в съответствие с националното право или практика;
- в) „единно разрешение“ означава разрешение за пребиваване, издадено от органите на държава-членка, с което на гражданин на трета държава се разрешава да пребивава законно на нейна територия с цел работа;
- г) „единна процедура за кандидатстване“ означава процедура, която на основата на единно заявление, подадено от гражданин на трета държава или от неговия работодател, за разрешение за пребиваване и за работа на територията на държава-членка води до издаване на решение по заявлението за единно разрешение.

Член 3

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага за:

- а) граждани на трети държави, които кандидатстват за разрешение за пребиваване в държава-членка с цел работа;
- б) граждани на трети държави, които са приети в държава-членка за цели, различни от работа, в съответствие с правото на Съюза или националното право и на които е разрешено да работят, и които притежават разрешение за пребиваване в съответствие с Регламент (ЕО) № 1030/2002; както и
- в) граждани на трети държави, които са приети в държава-членка с цел работа в съответствие с правото на Съюза или националното право.

2. Настоящата директива не се прилага за граждани на трети държави:

- а) които са членове на семейства на граждани на Съюза, които са упражнявали или упражняват правото си на свободно движение на територията на Съюза в съответствие с Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки ⁽¹⁾;

- б) които, съвместно с членовете на своите семейства и независимо от националността си, се ползват от права на свободно движение, равностойни на правата на гражданите на Съюза, по силата на споразумения или между Съюза и държавите-членки, или между Съюза и трети държави;
 - в) които са в командировка — за срока на командировката;
 - г) които са кандидатствали за приемане или са приети на територията на държава-членка с цел работа като вътрешно-фирмено прехвърлени служители;
 - д) които са кандидатствали за приемане или са приети на територията на държава-членка като сезонни работници или детегледачки;
 - е) които имат разрешение за пребиваване в държава-членка на основание временна закрила или са кандидатствали за разрешение за пребиваване там на това основание и очакват решение относно своя статут;
 - ж) които се ползват от международна закрила съгласно Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство, като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила ⁽²⁾ или които са представили молба за международна закрила съгласно посочената директива, по която все още не е взето окончателно решение;
 - з) които се ползват от закрила съгласно националното право, международните задължения или практиката на държава-членка или са подали молба за закрила съгласно националното право, международните задължения или практиката на държава-членка и по чиято молба все още не е взето окончателно решение;
 - и) които са дългосрочно пребиваващи в съответствие с Директива 2003/109/ЕО;
 - й) чието извеждане от страната е спряно на фактическо или правно основание;
 - к) които са кандидатствали за приемане или са приети на територията на държава-членка като самостоятелно заети работници;
 - л) които са кандидатствали за приемане или са приети като морски лица за трудова заетост или работа в каквото и да е качество на борда на кораб, регистриран във или плаващ под знамето на държава-членка.
3. Държавите-членки могат да решат, че глава II не се прилага за граждани на трети държави, които са получили разрешение за работа на територията на държава-членка за срок, който не надвишава шест месеца, или които са приети в държава-членка с цел обучение.

⁽¹⁾ ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77.

⁽²⁾ ОВ L 304, 30.9.2004 г., стр. 12.

4. Глава II не се прилага по отношение на граждани на трети държави, на които е разрешено да работят въз основа на виза.

ГЛАВА II

ЕДИННА ПРОЦЕДУРА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ И ЕДИННО РАЗРЕШЕНИЕ

Член 4

Единна процедура за кандидатстване

1. Заявление за издаване, изменение или подновяване на единно разрешение се подава чрез единна процедура за кандидатстване. Държавите-членки определят дали заявленията за издаване на единно разрешение се подават от гражданина на трета държава или от неговия работодател. Държавите-членки могат също да решат да дадат възможност за подаване на заявление от който и да е от двамата. Ако заявлението се подава от гражданин на трета държава, държавите-членки дават възможност заявлението да бъде подадено от трета държава или, ако това е предвидено в националното право — на територията на държавата-членка, в която гражданинът на трета държава вече присъства законно.

2. Държавите-членки разглеждат заявлението, направено съгласно параграф 1, и приемат решение за издаване, изменение или подновяване на единното разрешение, ако кандидатът отговаря на изискванията, определени в правото на Съюза или в националното право. Решението за издаване, изменение или подновяване на единното разрешение представлява единен административен акт, съчетаващ разрешение за пребиваване и разрешение за работа.

3. Единната процедура за кандидатстване не засяга процедурата за издаване на виза, която може да се изисква за първоначално влизане.

4. Когато предвидените условия са изпълнени, държавите-членки издават единно разрешение на гражданите на трети държави, които кандидатстват за приемане, и на гражданите на трети държави, които вече са приети и които кандидатстват за подновяване или изменение на разрешението им за пребиваване след влизането в сила на националните разпоредби за изпълнение.

Член 5

Компетентен орган

1. Държавите-членки определят органа, компетентен да приема заявленията и да издава единното разрешение.

2. Компетентният орган приема решение по пълното заявление във възможно най-кратък срок, но във всеки случай в рамките на четири месеца от датата, на която е подадено заявлението.

При изключителни обстоятелства, свързани със сложността на разглеждането на заявлението, посоченият в първа алинея срок може да бъде удължен.

Когато не е взето решение до края на срока, предвиден в настоящия параграф, последиците се определят от националното право.

3. Компетентният орган уведомява кандидата за решението си в писмена форма в съответствие с процедурите за уведомяване, предвидени в съответното национално право.

4. Ако информацията или документите, представени в подкрепа на заявлението, са непълни според определените в националното право критерии, компетентният орган уведомява кандидата писмено за изискваните допълнително информация или документи и поставя разумен срок за предоставянето им. Срокът, посочен в параграф 2, спира да тече, докато компетентният орган или останалите участващи в процедурата органи получат изискваната допълнителна информация. Ако допълнителната информация или документи не бъдат предоставени в рамките на определения срок, компетентният орган може да отхвърли заявлението.

Член 6

Единно разрешение

1. Държавите-членки издават единно разрешение, като използват единния формат, предвиден в Регламент (ЕО) № 1030/2002, и вписват информацията, свързана с разрешението за работа в съответствие с буква а), точка 7.5—9 от приложението към него.

Държавите-членки могат да посочат допълнителна информация, свързана с трудовото правоотношение на гражданин на трета държава (като име и адрес на работодателя, място на работа, вид работа, работно време, трудово възнаграждение), във вид на документ на хартия или да съхраняват такива данни на електронен носител, както е посочено в член 4 от Регламент (ЕО) № 1030/2002 и буква а), точка 16 от приложението към него.

2. При издаване на единното разрешение държавите-членки не издават допълнителни разрешения като доказателство за разрешение за достъп до пазара на труда.

Член 7

Разрешения за пребиваване, издадени за цели, различни от работа

1. При издаване на разрешения за пребиваване в съответствие с Регламент (ЕО) № 1030/2002 държавите-членки посочват информацията, свързана с разрешението за работа, независимо от вида на разрешението.

Държавите-членки могат да посочат допълнителна информация, свързана с трудовото правоотношение на гражданин на трета държава (като име и адрес на работодателя, място на работа, вид работа, работно време, трудово възнаграждение), във вид на документ на хартия или да съхраняват такива данни на електронен носител, както е посочено в член 4 от Регламент (ЕО) № 1030/2002 и в буква а), точка 16 от приложението към него.

2. При издаване на разрешения за пребиваване в съответствие с Регламент (ЕО) № 1030/2002 държавите-членки не издават допълнителни разрешения като доказателство за разрешение за достъп до пазара на труда.

Член 8

Процедурни гаранции

1. Въз основа на критерии, предвидени в правото на Съюза или в националното право, в писменото уведомление се посочват мотивите за решението, с което се отхвърля заявление за издаване, изменение или подновяване на единно разрешение, или за решение, с което се отнема единно разрешение.

2. Решение за отхвърляне на заявление за издаване, изменение или подновяване на единно разрешение, или за отнемане на това разрешение може да бъде обжалвано в съответната държава-членка съгласно националното право. В писменото уведомление, посочено в параграф 1, се указва съдът или административният орган, пред който заинтересованото лице може да подаде жалба, и срокът за това.

3. Дадено заявление може да се счита за недопустимо по съображения, свързани с броя на гражданите на трети държави, приети с цел трудова заетост, и на това основание не трябва да се обработва.

Член 9

Достъп до информация

При поискване държавите-членки предоставят на гражданина на трета държава и на бъдещия работодател съответната информация относно всички документи, необходими за подаване на пълно заявление.

Член 10

Такси

Държавите-членки могат да изискват от кандидатите да заплатят такси за обработване на заявления съгласно настоящата директива, когато това е уместно. Размерът на такива такси е пропорционален и може да бъде определен въз основа на действително предоставените услуги за обработване на заявления и издаване на разрешения.

Член 11

Права въз основа на единното разрешение

Когато в съответствие с националното право е издадено единно разрешение, то дава на притежателя си за срока на своята валидност най-малко правото:

- a) на влизане и пребиваване на територията на държавата-членка, издала единното разрешение, при условие че притежателят отговаря на всички изисквания за приемане съгласно националното право;
- b) на свободен достъп до цялата територия на държавата-членка, издала единното разрешение, в рамките на ограниченията, предвидени от националното право;
- в) да упражнява конкретна трудова дейност, придобито с единното разрешение, в съответствие с националното право;

- г) да бъде информиран за свързаните с разрешението права на притежателя, които му се предоставят съгласно настоящата директива и/или националното право.

ПЛАВА III

ПРАВО НА РАВНО ТРЕТИРАНЕ

Член 12

Право на равно третиране

1. Работници от трети държави по смисъла на член 3, параграф 1, букви б) и в) се ползват от право на равно третиране с гражданите на държавата-членка, в която пребивават, по отношение на:

- a) условията на труд, включващи възнаграждение и уволнение, както и здравословни и безопасни условия на работното място;
 - b) свободата на сдружаване, принадлежност и членство в организация, представляваща работници или работодатели или каквато и да е друга организация, чиито членове упражняват определена професионална дейност, включително по отношение на предоставяните от подобни организации обезщетения, без да се засягат националните разпоредби относно обществения ред и обществената сигурност;
 - в) образованието и професионалното обучение;
 - г) признаването на дипломи, свидетелства и други професионални квалификации в съответствие с приложимите национални процедури;
 - д) клоновете на социалната сигурност, определени в Регламент (ЕО) № 883/2004;
 - е) данъчните облекчения, доколкото се счита, че за целите на данъчното облагане работникът пребивава в съответната държава-членка;
 - ж) достъпа до стоки и услуги и доставката на стоки и услуги, предоставяни на обществеността, включително до процедурите за жилищно настаняване, предвидени в националното право, без да се засяга свободата на договаряне в съответствие с правото на Съюза и националното право;
 - з) консултациите, предоставяни от службите по заетостта.
2. Държавите-членки могат да ограничат равното третиране:
- a) съгласно параграф 1, буква в), като:
 - i) ограничат неговото прилагане до работници от трети държави, които са трудово заети или са били трудово заети и са регистрирани като безработни;
 - ii) изключат работниците от трети държави, които са приети на територията им в съответствие с Директива 2004/114/ЕО;
 - iii) изключат стипендиите и заемите за обучение и издръжка или други безвъзмездни средства и заеми;

- iv) установят специални предварителни изисквания, включително владене на език и заплащане на такси за обучение, в съответствие с националното право, по отношение на достъпа до висше образование, образование след завършено средно образование и професионално обучение, което не е пряко свързано с конкретната трудова дейност;
- б) като ограничат правата на работници от трети държави съгласно параграф 1, буква д), но не ограничават такива права за онези работници от трети държави, които са трудово заети или са били трудово заети за минимален срок от шест месеца и са регистрирани като безработни.

Освен това държавите-членки могат да решат, че параграф 1, буква д) във връзка със семейните обезщетения не се прилага за граждани на трети държави, получили разрешение за работа в държава-членка за срок до шест месеца, за граждани на трети държави, приети с цел обучение, и за граждани на трети държави, на които се разрешава да работят въз основа на виза;

- в) съгласно параграф 1, буква е), по отношение на данъчните облекчения, като ограничат прилагането му до случаи, при които регистрираното или обичайното местопребиваване на членовете на семейството на работник от трета държава, за които този работник подава заявление за облекчения, е на територията на съответната държава-членка;
- г) съгласно параграф 1, буква ж), като:
- i) ограничат прилагането му до работниците от трети държави, които са трудово заети;
- ii) ограничат достъпа до жилишно настаняване.

3. Установеното в параграф 1 право на равно третиране не засяга правото на държавата-членка да отнеме или да откаже да поднови разрешение за пребиваване, издадено в съответствие с настоящата директива, разрешение за пребиваване, издадено за цели, различни от работа, или друг вид разрешение за работа в държава-членка.

4. Работници от трети държави, които се преместват в трета държава, или преживелите лица на такива работници, пребиваващи в трета държава, чиито права произтичат от тези на работника, получават законоустановени пенсии във връзка със старост, инвалидност и смърт, които се основават на предишната заетост на тези работници и са придобити в съответствие със законодателството, посочено в член 3 от Регламент (ЕО) № 883/2004, при същите условия и в същия размер като гражданите на съответните държави-членки, когато се преместват в трета държава.

ГЛАВА IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 13

По-благоприятни разпоредби

1. Настоящата директива се прилага, без да се засягат по-благоприятните разпоредби на:

- а) правото на Съюза, включително двустранни и многостранни споразумения между Съюза или Съюза и неговите държави-членки, от една страна, и една или повече трети държави, от друга страна; и
- б) двустранни или многостранни споразумения между една или повече държави-членки и една или повече трети държави.

2. Настоящата директива не засяга правото на държавите-членки да приемат или да запазват разпоредби, по-благоприятни за лицата, към които тя се прилага.

Член 14

Информация за обществеността

Всяка държава-членка предоставя на обществеността редовно актуализирана информация относно условията за прием и пребиваване на нейна територия на граждани на трети държави с цел работа в нея.

Член 15

Докладване

1. Периодично и за първи път до 25 декември 2016 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно прилагането на настоящата директива в държавите-членки и предлага измененията, които счита за необходими.

2. Ежегодно и за първи път до 25 декември 2014 г. държавите членки изпращат на Комисията статистическа информация за броя на гражданите на трети държави, на които през предходната календарна година е издадено единно разрешение, в съответствие с Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно статистиката на Общността за миграцията и международната закрила ⁽¹⁾.

Член 16

Транспониране

1. Държавите-членки въвеждат в сила законите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива до 25 декември 2013 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на това позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

⁽¹⁾ ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 23.

*Член 17***Влизане в сила**

Настоящата директива влиза в сила в деня след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

*Член 18***Адресати**

Адресати на настоящата директива са държавите-членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Страсбург на 13 декември 2011 година.

За Европейския парламент
Председател
J. BUZEK

За Съвета
Председател
M. SZPUNAR
